

Migelančo Prado

Tangente

Tangente

Migelančo Prado

Beograd, 2015.

Migelančo Prado
Tangente

Edicija: SVETSKI TRAGOVI #2

Drugo izdanje

Izdavač: Modesty stripovi,
www.modestystripovi.com

Za izdavača: Jugoslav Gorunović

Urednik: Živojin Tamburić

Prava za ovo izdanje: © Živojin Tamburić

Prava u celini: © NORMA Editorial

Naziv originala: Tangencias

Autor: Miguelanxo Prado

Prevod: Vuk Šećerović

Lektor: Vasa Pavković

Predgovor: Matko Vladanović

Grafički dizajn: Omnibus, Beograd

Tiraž: 100

Štampa: Romeo print, Beograd

ISBN: 978-86-80306-05-6

Sadržaj

Dodirne tačke <i>Matko Vladanović</i>	5
ODSJAJ NA STAKLU	9
TANGENTE	15
POPODNEVNA KAFICA	19
TROMI OKTOBARSKI DAN	27
OD SAD PA UBUDUĆE	31
DOKONA BOŽANSTVA	37
ZLATNE PRIVILEGIJE	31
BALADA ZA SAKSOFON I SVETLO NEONA	31
Crteži <i>Migelančo Prado</i>	53

Dodirne tačke

Tangenta je pravac koji dodiruje krivulju u jednoj točki. Na svaku je krivulju moguće položiti beskonačno mnogo tangenata, ali kroz svaku točku glatke krivulje prolazi samo jedna tangenta.

Samo nekoliko godina prije Pradovog rođenja, Španjolska se nalazila u političkoj izolaciji i u stanju ekonomskog kolapsa. Pobjednici Drugog svjetskog rata nisu bili oduševljeni činjenicom da je Francova Španjolska, premda neutralna, simpatizirala sa silama Osovine pa su joj odredili politički i ekonomski embargo ne dopuštajući joj da pristupi Ujedinjenim narodima. Uskoro se novi neprijatelj pojavio na istočnom horizontu, a američka je vojna mašinerija, nekako u isto vrijeme, uvidjela potrebu za izgradnjom vojne baze u Španjolskoj koja bi bila u stanju promptno reagirati ukoliko Sovjetski savez pokaže neke sumnjive namjere na Mediteranu. Suradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama i potpisivanje ugovora s Vatikanom otvorili su Francovoj Španjolskoj vrata Svjetske banke i Ujedinjenih naroda rezultat čega je bio ogroman ekonomski rast u razdoblju od 1959. do 1973. godine. Ekonomski procvat rezultirao je stvaranjem srednjeg građanskog sloja, urbanizacijom, iseljavanjem sela i svim ostalim posljedicama ubrzane modernizacije. Naravno, sve ovo je pomalo pojednostavljena slika povijesnih prilika u Španjolskoj od prije pola stoljeća no čak i takva je dovoljna da shvatimo kontekst unutar kojega se formirao jedan od velikana devete umjetnosti – Miguelanxo Prado.

Miguelanxo Prado rodio se 1959. godine u La Coruñi. Depresija poslijeratne Španjolske za njega je bila tek jedna od priča koje je slušao u kući i na ulici. U njegovom slučaju stvari su se mogle dogoditi na tisuću različitih načina, no dogodile su se upravo ovako. Ekonomski procvat rezultirao je stvaranjem srednjeg sloja građana. Sloja koji je bio dovoljno obrazovan, relativno mobilan i relativno bogat te je svoj višak prihoda mogao usmjeriti na zadovoljavanje kulturnih potreba. Bilo kao konzument kulturnih proizvoda, bilo kao njihov

proizvođač. U onom segmentu koji nas ovdje zanima, to je značilo da je Prado od najranije mladosti bio zatrpan stripovima. I to ne bilo kakvim stripovima. Prisjećajući se tog razdoblja u nekom intervjuu, Prado spominje da su ga stripu privukli radovi Huga Pratta, Sergia Toppija i Moebiusa, a kad bi se zasitio velikih imena svjetskog stripa, odušak je mogao pronaći u brojnim časopisima i fanzinima koji su tih godina harali Španjolskom.

No, Prado nije krenuo naglavačke u strip. Najprije se okušao u arhitekturi, slikanju i pisanju da bi tek u osamdesetima postao stalnim suradnikom časopisâ „Creepy“, „Comix Internacional“, „Zona 84“, „El Jueves“, „Cairo“ i „Cimoc“. Kao literarne uzore iz tog razdoblja, Prado navodi Borgesa, Julia Cortazara i Garcíu Marqueza. Ovih šest imena (tri stripovska, tri književna) koja su utjecala na mladog Prada imaju nekoliko zajedničkih osobina. Svi oni su bili dio „obavezne lektire“ mladih europskih intelektualaca stasalih u osamdesetima i svi su koketirali s fantastikom kao glavnim modusom pripovijedanja. Fantastični svjetovi Jorgea Luisa Borgesa, nepostojeći Macondo Garcíe Marqueza, magija, mistika i duhovnost Huga Pratta i fantastični vizualni svjetovi Toppija i Moebiusa – svi ti autorski rukopisi bili su u harmoniji s duhom vremena koje je nanovo otkrivalo indijsku filozofiju, okretalo se Istočnim tradicijama inspiriranoj spiritualnosti i probavljalo

SOFIJA POZA SPUŠTENIH RAMENA I BLAGO POGNUTE GLAVE NIJE POZA ZAVODNICE I LIŠENA JE SVAKE EROTIKE. PRADO OVDJE SUPROTSTAVLJA DVIJE IDEJE LJUBAVI – LJUBAV KAO POTREBU I LJUBAV KAO ŽANR

pouke američke seksualne revolucije. Ta i takva literatura bila je privilegija građanskog sloja kojemu nije odgovarao status quo koji je forsirala elita i filozofija preživljavanja koju je forsirao osiromašeni narod. Građanski sloj je funkcionirao kao svojevrsni filter, postavljen na granici dva svijeta – onog radničko-seljačkog i onog u kojem su boravili krupni veleposjednici, korporativni šefovi, diplomati, političari i ostaci starog plemstva. Na granicama je uvijek burno i rijetko kad ima mira, a fantastična literatura Pradovih uzora hranila je i raspirivala taj nemir koji je vodio ka otkrivanju novih svjetova, formuliranju novih političkih programa i kritičkom sučeljavanju s tradicijom i svijetom oko sebe.

Strip koji držite u rukama nije nastao na duhu tog vremena. Nastao je kao reakcija na ono što je došlo poslije. Duhovni se preporod ispuhao, a njegovi su protagonisti krajem osamdesetih postali cinične individue bez ideala i iluzija koje su se našle u darvinističkom svijetu malog poduzetništva, sitnog činovništva i galopirajućih karijera. Od kraja šezdesetih do kraja osamdesetih svijet se nije stigao promijeniti, ili se barem nije promijenio na onaj

početkom devedesetih u „Tragu kredom“, no prije svega se formira jedan cinični, deziluzionirani Prado koji prezire svijet oko sebe, precizno ga secira i dekonstruira i unutar kojega traga za naznakama ideala iz mladosti. Svijet „Tangenti“ obilježava hladni utilitarizam međuljudskih odnosa, pragmatička kopulacija lišena erosa i duhovno siromaštvo njegovih likova. Svijet „Tangenti“ svijet je jednoličnih, pastelnih boja tamnih tonova u kojemu intenzivniji kolorit zadobivaju tek sporadični predmeti koji simboliziraju trenutačnu i kratkotrajnu požudu. „Tangente“ se otvaraju pričom „Odsjaj na staklu“, malom komornom dramom u kojoj u glavnim ulogama nastupaju pisac Rohelio i tajnica Sofija. Rohelio je sav u manirizmima. Njegove ideje o ljubavi i književnosti ispunjene su suhoparnim, školničkim patosom i o njima ne propušta govoriti s visoka, bilo na gala-primanjima bilo u intimnim trenucima. Rohelio citira, tj. oponaša vlastite literarne uzore i svijet nasilno gura unutar okvira njihovih svjetonazora. Opterećen formom, samodopadno fokusiran na boju vlastitog glasa, Rohelio je apsolutno nesposoban osjetiti život oko sebe. Kad ga Sofija napokon razotkrije kao kukavnog narcisa, Rohelio jad i gorčinu manifestira stupajući u još jednu maniristički intoniranu ulogu – onu ostavljenog i ogorčenog pisca kojega svijet ne razumije i koji u njemu nema što tražiti.

Na simboličkoj razini Rohelio je predstavnik cinične generacije postmodernih intelektualaca koja je svjedočila neuspjehu šezdesetosmaša i koja je zbog toga postala ogorčena na sve one koji život nisu promatrali kroz isključivu prizmu političkog aktivizma i Teorije. Ovakvi su likovi bili isuviše dobro poznati Pradovoj generaciji koja je još uvijek čitala stripove za odrasle u strip-revijama na izdisaju. Motivi ogorčenosti, gubitka iluzija i nesklada između ideologija i stvarnosti provlačit će se kroz ostatak radova okupljenih u „Tangentama“.

SJETNI UGOĐAJ „TANGENTI“ PRADO DODATNO POJAČAVA VJEŠTOM KOREOGRAFIJOM SCENE. PLAŽA BEZ KUPAČA, U PRIOBALNOM GRADIĆU U POST-SEZONI. JESENSKA PALETA BOJA I JARKO PLAVETNILO „BUBE“ KOJE KONTRASTIRA PROŠLOST I SADAŠNJOST

način na koji su to zamišljale ondašnje generacije. Španjolsko se ekonomsko čudo ispuhalo, strip-časopisi se počeli gasiti, a na kulturnom obzoru se počeli pojavljivati neki drugi i drugačiji ljudi. Taj novi svijet leži u središtu pozornosti Pradovih „Tangenti“.

„Tangente“ su nastale kao serija stripova objavljivanih u časopisima „Cairo“ i „Cimoc“ u razdoblju od 1987. do 1995. godine. U njima se nazire vizualni, slikovni, Prado koji će zabljesnuti

Čistiji, svjetliji i nešto precizniji crtež „Tangenti“ - druge priče ove zbirke - navodi nas na pomisao kako se pouka prve neće ponoviti. I doista, „Tangente“ su možda i najoptimističnija priča ove zbirke. Priča od čijih se biografskih konotacija teško odvojiti. Pablo je anonimni službenik u banci koji je htio biti arhitekt (da bi nakon tri godine odustao od studija), a Marta bibliotekarka koja je htjela postati glumicom. Pablo i Marta u mladosti su mislili da mogu osvojiti svijet. Slijedeći vlastite snove, udovoljavajući potrebama ambicije, odustali su jedno od drugoga. Dvanaest

godina kasnije, Pablo i Marta se susreću i u tom susretu na trenutak obnavljaju prošlost. No, umjesto mladog zaljubljenog para kakvi su nekada bili, ovaj put na plaži ljubav vode iskusniji i stariji ljudi.

O potrazi za izgubljenim vremenom Proust je pisao na stotinama stranica, fokusirajući se na najsitnije detalje. Prado je istoj tematici pristupio na nonšalantniji način, stvarajući svijet slike i teksta koji na nekoliko kratkih stranica uspješno rekreira centralni motiv Proustovog kapitalnog djela.

Za razliku od prve priče, u „Tangentama“ nema ogorčenosti, a dominantni osjećaj koji se proteže stripom osjećaj je sjete. Prado razumije svoje protagoniste i premda od njih ponovno čini egom obilježene ljude, ovaj ih put ne osuđuje. Stvarajući „Tangente“ na kraju osamdestih godina dvadesetog stoljeća, Prado si ne može dopustiti napraviti od njih holivudski ep u kojem protagonisti spoznaju grijeh mladosti i nalaze sreću u zajednici. Pradov svijet je svijet bez iluzija i autor je svjestan kako takav razvoj događaja ne bi bio prihvatljiv njegovim čitateljima. Marta i Pablo se, poput pravca i kružnice, dodiruju u jednoj točki nakon čega nastavljaju svojim putem. Prado će ovdje biti neobično optimističan, ostavljajući Marti i Pablu mogućnost ponovnog susreta. No, raspad ideala i izostanak fantazije još uvijek su dominantni motivi koji će se, kako strip odmiče, prestano ponavljati.

U „Popodnevnoj kafici“ Prado se ponovno vraća pripadnicima cinične generacije. Ovaj put članovima visokog društva – Viktoru, uspješnom piscu i novinaru i Lusiji, uspješnoj ekonomistici udanoj za bogatog odvjetnika. Njihovi su odnosi prikazani kroz prizmu ekonomije u kojoj ljubavnik i ljubavnica postaju statusni simboli čiji je pedigree od iznimne važnosti. U svijetu kojim upravljaju spin-doktori i PR-menadžeri – u svijetu kojeg nastanjuju bogati i poznati ljudi – nema mjesta sentimentalnosti, a svaki je odnos svojevrsna poslovna transakcija. U prve dvije priče Prado je svoje kritičko oko držao upereno na likove. U „Popodnevnoj kafici“ ono je još uvijek tamo, no ovaj mu put pogled bježi i prema društvu u cjelini. U Pradovom diskursu biti uspješan ne znači stvoriti kvalitetne međuljudske odnose, već znači stvoriti kvalitetnu i prihvatljivu sliku o sebi. Pravila za stvaranje takve slike određena su Sustavom, a biti dio Sustava više se ne percipira kao nešto nepoželjno.

POGLED S PROZORA NA KIŠOM NATOPLJENU ULICU I ŽENU KOJA ODLAZI – PRIMJEREN KRAJ ZA PRIČU O ESTETSKIM KLIŠEJIMA

„Tromi oktobarski suton“ je najslabija priča u ovom kaleidoskopu ljudskih sudbina. Priča je to koja obnavlja problematiku „Odsjaja na staklu“ samo što se ovaj put umjesto postmodernog intelektualca u glavnoj ulozi našao bajronovski lik melankoličnog slikara koji pati i biva depresivan zato što mu to nalaže estetski ideal u koji neupitno vjeruje. Za razliku od prethodnih likova koji su bili simbolički protagonisti Pradove suvremenosti, lik melankoličnog slikara je izmješten iz vremena i može se promatrati kao odjek prevladane estetike u susretu s pragmatičnim utilitarizmom modernog vremena. Bez većih ambicija i bez dublje simbolike, „Tromi oktobarski suton“ je relativno neuspjela varijanta priče o egocentričnom čovjeku opsjednutom manirizmima nekih prošlih vremena.

U arkadijskom krajoliku, u postkoitalnom razgovoru muškarca i žene, odvija se čitava priča najambicioznije Pradove pripovijesti. U kratkom dijalogu „Od sad pa ubuduće“ kristalizira se suštinski problem Pradove poetike. I Ramon i Marta svoje su mladenačke godine proveli lebdeći na idejama kulturne revolucije šezdesetih (ona je „nosila dugačke suknje, dugu kosu i ogrlice, a on nikada nije nosio firmirana odijela i kravate“). Petnaest godina kasnije, Marta je direktorica sajma knjiga, a Ramon političar s bračnim problemima. Šezdesetosmaški polet nošen na krilima aktivnog građanstva, polet koji je počivao na mladenačkoj energiji, ispuhao se u susretu sa svakodnevicom. No, dok je Ramon ostao vjeran weberovskoj ideji o politici kao pozivu, zbog čega mu u konačnici i propada brak, Marta se udaljila od bilo kakve ideje aktivnog političkog angažmana. Za nju su ljudi poput Ramona „samo činovnici koji treba da

valjano obave svoj posao, a ne nekakve mesije ili izbavitelji". Ta rečenica ocrtava obrise problema s zeitgeistom kraja osamdesetih. Paradigma suvremenosti, osnažena postmodernim cinizmom, ne dopušta lik heroja, a još manje lik Mesije. Mesijanske se figure nemilice dekonstruiraju ne bi li im se narušila vjerodostojnost. Postojanje mesijanske figure kršilo bi se sa primarnom zapovijedi novoga doba koja se da dočarati maksimum egzistencija prije esencije. U takvom su sustavu idealisti prikazani kao lude kojima je dopušteno postojati samo zbog toga što je svakom kralju potrebna luda. Onog trenutka kad luda počini transgresiju i pokuša u svoje ludilo regrutirati pasivne članove na kojima sustav opstaje, ludi se kresaju krila i prepušta ga se polaganoj smrti unutar nezainteresirane i otupjele zajednice.

Sve priče „Tangenti“ u sebi nose klicu tog problema – razočaranost je nužna, a idealizam ne može postojati osim kao besadržajna poza. Do kraja ove zbirke Prado će nadograđivati ovaj osnovni motiv. Najprije će, nakon što je demaskirao suvremenog Mesiju, prikazati nova božanstva („Dokona božanstva“) koja će ga zamijeniti.

Potom će (u „Zlatnim privilegijama“) istražiti radikalne posljedice susreta između cyničkog i idealističkog, da bi u konačnici (u priči „Balada za saksofon i svetlo neona“) potpuno razorio svaku fantaziju stavljajući fantastične oči u oči s Istinom. A istina Pradovih „Tangenti“ nije nešto što bi mi čitatelji, i sami pomalo fantasti, mogli olako progutati. Istina je vrlo jednostavna i u konačnici porazna – ako je nekad i postojala, čarolija je definitivno nestala iz ovog svijeta. Evolucija je ispravila slučajnu omašku i vratila društvo njegovim darvinističkim korijenima.

Tu se ipak ne završava sva priča o „Tangentama“ jer

je potrebno odgovoriti na pitanje kako Pradova analiza društva funkcionira danas, dvadeset godina kasnije. Na mikrorazini, stripovi okupljeni u „Tangentama“ sjajne su studije ljudskih odnosa, vješto režirane i ispričane u maniri svojstvenoj stripovskom mediju. Kratka forma ovih priča, uvjetovana politikom časopisâ u kojima su prvotno bile objavljivane, primjerena je njihovoj lirici i aluzivnom karakteru. Premda se odvijaju na pozadini nekih od najzanimljivijih događanja dvadesetog stoljeća, „Tangente“ ni u kom smislu nisu politički traktat i kao takve jednako dobro funkcioniraju izvan konteksta vremena u kojem su nastale. No, dogodila se nepredviđena stvar. Pradove se „Tangente“ u Srbiji objavljuju u trenutku dok se Europom širi mladenački bunt koji glavnog neprijatelja vidi u neoliberalističkoj ideologiji. Građanski nemiri u Grčkoj, Parizu i Londonu, okupacija Wall Streeta u Americi, okupacije fakulteta i borba za besplatno školovanje, kao i pojačana retorika europske ljevice, potencirana galopirajućom ekonomskom krizom i urušavanjem monetarnih tržišta, koja je napokon našla

„dostojnog neprijatelja“, bacili su novo svjetlo na razumijevanje Pradovog stripa. U tom svjetlu „Tangente“ postaju pismo iz prošlosti iz kojega se može iščitati upozorenje starijih generacija koje su borbu koja se tek ima dogoditi vodile i izgubile. Pradovo minuciozno razlaganje degradacije europskog građanstva, današnjim bi probuđenim aktivistima moglo izgledati kao jalova kuknjava nad prolivenim mlijekom. Možemo se samo nadati da današnji aktivisti nakon kojeg desetljeća neće u „Tangentama“ prepoznati priče o samima sebi. U tom smislu na „Tangente“ treba gledati kao na točku dodira dvaju svjetova, točku koja poprima karakteristike Borgesovog Alepha. U njima vidimo svijet kakav je nekad bio i kakav je u najvećoj mjeri i danas. Čak i ako se nova kulturna revolucija izjalovi, njeni protagnositi neće moći reći da ih njihovi očevi na to nisu upozorili. Pradove su „Tangente“ živi dokaz za to. One su trezven, inteligentan i pomalo melankoličan prikaz jednog prostor-vremena ispričan bez truna patetike i kao takve su veliko dostignuće europskog stripa. Bez obzira na to koliko poražavajuće one u konačnici bile.

Matko Vladanović, strip kritičar

POGLED S NOVOG OLIMPA

KONAČNI GUBITAK ILUZIJA

ODSJAJ NA STAKLU

JA MISLIM DA JE TO POTPUNO MEDIOKRITETSKA KNJIGA. OTKAKO SE ZABAVLJA S ONOM TORENTOVOM IZGUBIO JE I ONO MALO PRONICLJIVOSTI OD RANIJE.

I TI SI NEKO VREME BIO U VEZI S ONOM PLAVUŠOM... BEŠE SOFIJA, JE L' TAKO?

DOBRO, NIJE LOŠA, MORAM DA KAŽEM, ALI NIŠTA OZBILJNO. IMA DOBRO TELO I TO JE TO. VIDAMO SE S VREMENA NA VREME.

DAJ, ČOVEČE, ONA JE TAKO ZANOSNA. JA SAM JE UPOZNAO KADA MI JE PREKUCAVALA POSLEDNJU KNJIGU, ALI DELOVALA MI JE...

TI SI ROMANTIČNI ZANESENJAK, ALBERTO. BIO BI U STANJU DA SE ZALJUBIŠ ČAK I U ROĐENU ŽENU.

ZAJEDNO STE VEĆ DOSTA DUGO, PA SAM POMISLIO...

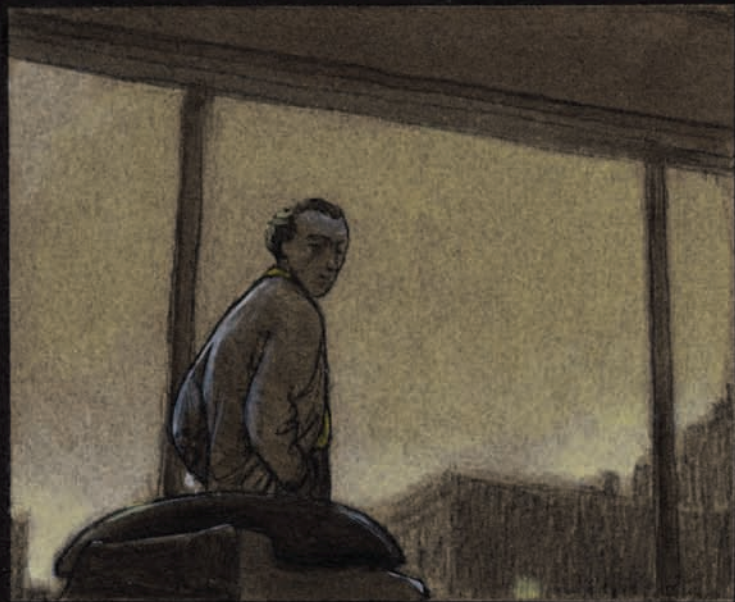
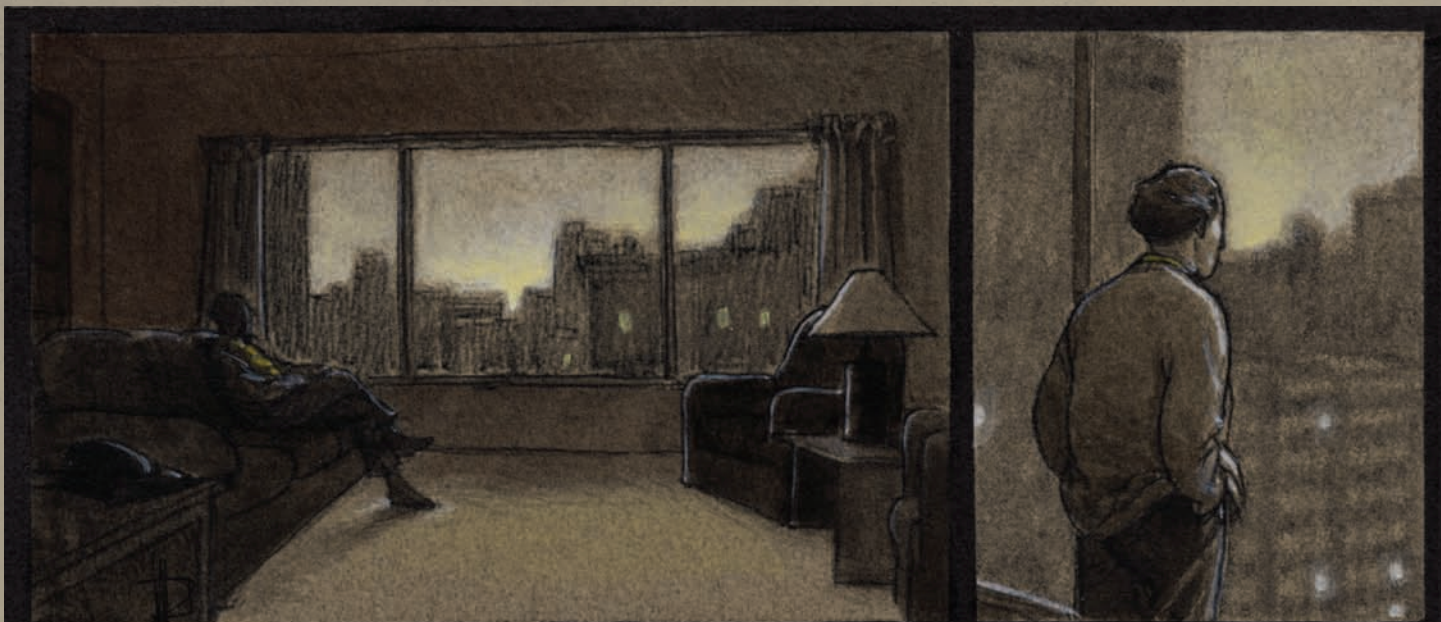

SLUŠAJ, U OVIM GODINAMA JE POTREBNO NEŠTO VIŠE OD LEPOG IZGLEDA DA BIH SE VEZAO ZA NEKU ŽENU.

NISAM MISLIO NA VEZIVANJE... PROSTO...

TAKO JE, ALBERTO, VRLO PROSTO. NEGO, KAKO TI SE ČINI HINESTINA KNJŽICA...?

SOFIJA? ZDRAVO, LEPOTICE.
RADIS...? DA... I JA ISTO...

NARAVNO... ALI AKO HOČEŠ MALO DA PROMENIŠ MISLI, SVRATI DO MENE, MOŽEMO DA VEČERAMO... NE BRINI, SUTRA ČU MALO DUŽE DA RADIM I GOTOVO... ONDA SE VIDIMO USKORO.

... SVAKO PIŠE ONAKO KAKO ŽIVI, PA ZATO I NEMAJU O ČEMU DA PIŠU! NJHOVI SU ŽIVOTI BESADRŽAJNI, ČIFTINSKI... U NJIMA NEMA UZLETA, NEMA PONORA, NEMA...

...NEMA NIČEGA, KAO NI U NJIHOVIM KNJIGAMA.

HOĆU DA TE VIDIM GOLU.

PIŠU ONAKO KAKO VODE LJUBAVI, BEZ DUHA, KAO ŠTO TO RADE BAKALIN I KASIRKA...

NASTAVI, DOK NAM SIPAM PÍČE...

ČEKAJ... NEMOJ TAKO DA ŽURIŠ...

TVOJA RASPUŠTENA KOSA,
TVOJA KOŽA ŠTO SE BELASA,
ODSVAJ U ČASÍ SA PÍČEM...

HAJDE SAD...
NASTAVI.

OKRENI SE S LEDA, MOLIM TE,
SOCIJA... STANI TU, ETO TU, NA
TOM SVETLU.

A TI? NEČEŠ DA SE
SKINEŠ?

PA... NARAVNO... ALI KASNIJE...

ROHELIO... DA LI TI... MENE VOLIŠ?

DAJ, ŠOFJA, NEMOJ DA SE PONAŠAS KAO IZ NEKE SRCEPARATELJNE SAPUNICE...

ZNAŠ ŠTA, ROHELIO? NE ZNAM KAKO VODE LJUBAV BAKALIN I KASIRKA, ALI TI MOGU REĆI DA TVOJ NAČIN VOĐENJA LJUBAVI NIJE NIŠTA BOLJI.

ZNAM DA SI OBRAZOVAN I UGLAĐEN ČOVEK, A JA OBIČNA SEKRETARICA, ALI ONO ŠTO MENI TREBA JE DA MI BUDEŠ LJUBAVNIK, A NE PROFESOR ILI DEKORATER.

MISLIM DA SVO TO PRENEMAGANJE SKRIVA DA SI NESPOSOBAN DA OSETIŠ BILO KAKVU STRAST. MOŽDA JE TVOJE POIMANJE LJUBAVI RAFINIRANO, ALI MENE TO UOPŠTE NE UZBUĐUJE NITI ME ZADOVOLJAVA.

TO MI JE DOSADNO I TUGALJIVO.

NE ZNAM JESI LI SI SE U MENE ZALJUBIO, JESAM LI TI STVARNO POTREBNA, ILI TI POVREMENO SAMO DOBRO DODEM KAO JOŠ JEDNA RAZONODA ZA TVOJE IGRE PRETVARANJA.

TO SAM TE VEĆ PITALA, ALI MI NISI ODGOVORIO. SAD ME NI NE ZANIMA.

ZBOGOM, ROHELIO. NEMOJ VIŠE DA ME ZOVEŠ, MOLIM TE.

„Rohelio sad igra poslednju scenu iz jednog od onih filmova kojih se toliko gnuša, a čiji je on jedini gledalac.“

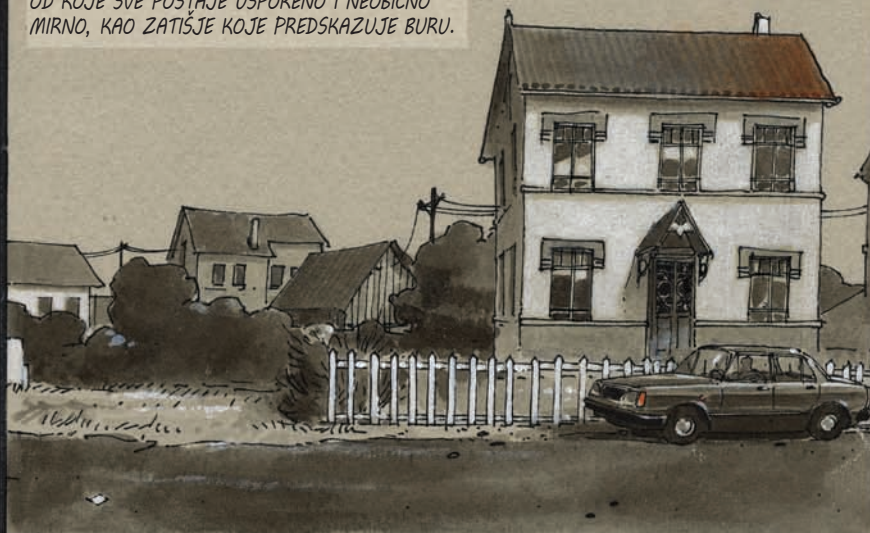

„Meškolji se u fotelji, glumački, isprazno, ali ne uspeva da odagna osećaj jeda i gorčine, koji navire poput neprijatnog žamora iz pozadine, ostavljajući mu bljutav i gadan ukus poraza, bez ikakve epske veličine, rezak poput odsjaja na staklu čaše u njegovoj ruci.“

TANGENTE

DANAS JE VAZDUH MLAK I LEPLJIV KAO SMOLA,
OD KOJE SVE POSTAJE USPORENO I NEOBIČNO
MIRNO, KAO ZATIŠJE KOJE PREDSKAZUJE BURU.

NEMA NIKOG. ŠTA VAM TREBA?

TRAŽIM GAZDARICU.

MARTU? OTIŠLA JE AUTOM.

KUDA JE OTIŠLA?

ETO NA TU STRANU.

HVALA.

ZDRAVO, MARTA.

PABLO...?

TU SAM U PROLAZU. REKLI SU MI DA SI SE VRATILA I PREVZELA BRIGU O KUĆI TVOJIH TETAKA. KAKO TE TAMO NISAM NAŠAO, POMISLIO SAM DA BI MOGLA DA BUDEŠ OVDE.

DVANAEST GODINA...

JESI LI POSTAO POZNATI ARHITEKTA?

NE. PREKINUO SAM ŠKOLOVANJE POSLE TRI GODINE. RADIM KAO OBIČAN ANONIMNI SLUŽBENIK U BANCI, ISTINA VEOMA SAM DOBRO PLAĆEN... A TI?

NIJE MI DUGO TREBALO DA SHVATIM DA NIKAD NEĆU POSTATI GLUMICA, NI DOBRA NI LOŠA. STUDIRALA SAM ISTORIJU, PRIJAVILA SE ZA DRŽAVNU SLUŽBU I SAD RADIM KAO BIBLIOTEKARKA U NARODNOJ.

DAKLE, POŠTO SMO NAŠU LJUBAV ŽRTOVALI ZATO DA BISMO ZADOVOLJILI SVOJE GOLEME I NEPRIKOSNOVENE AMBICIJE, EVO NAS PONOVO, DVANAEST GODINA KASNIJE, TU GDE SMO SE RASTALI I ODAKLE SMO KRENULI DA OSVOJIMO SVET... MEDIOKRITETI SA PLATICAMA.

NE SPRDAJ SE...

UOPŠTE SE NE SPRDAM. SAMO MISLIM DA SMO OVOGA RADI MOGLI SEBI DA UŠTEDIMO VELIKE ODLUKE I DA NAPROSTO BUDEMO SREĆNI.

DA... MOŽE BITI.

TAJAC. VREME ISCRTAVA TANGENTE: ISKUŠENJE PONOVRNOG OŽIVLJAVANJA PROŠLOSTI I STRAH DA SE TA ŽELJA IZRAZI REĆIMA.

HOĆEŠ OSTATI NA RUČKU?

NE MOGU. MORAM NA SASTANAK U JEDAN... ČEKAJU ME INVESTITORI...

... ALI ĆU U SREDU PROĆI OVUDA NA POVRATKU.

NEĆU BITI TU.
ODLAZIM SUTRA.

PONOVO TAJAC. TRAJE TEK TOLIKO KOLIKO JE POTREBNO DA SE PREUREDI STVARNOST, DA SE ZAKLOPI KNJIGA IZ KOJE SMO PONOVO PROČITALI NEKI PASUS KOJEG SMO SE NAMAH SETILI.

BIĆE JOŠ PRLIKA DA SE OPET VIDIMO. JA ĆU DOLAZITI S VREMENA NA VREME DA PROVEDEM VIKEND U KUĆI.

DA... IMAĆEMO TOLIKO TOGA DA PRIČAMO.

DOBRO ONDA, VREME JE DA POBEM, INAČE ĆU ZAKASNITI.

VIDIMO SE, MARTA.

ZOVNI ME NA BIBLIOTEKU, PA ĆEMO SE NAĆI OVDE.

VAŽI.

VETAR POČINJE DA PIRKA. IZA LEĐA JOJ DOPIRE ZVUK MOTORA KOJI BRUJI, DOK IZ DALJINE POTMULO ROMORI OLUJA KOJA SE SVE VIŠE Približava.

